СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 237. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 4-го грудня 1946. No. 237. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, December 4, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВУГІЛЬНИЙ СТРАЙК ЦЕ ВЕЛИКЕ НЕЩАСТЯ — ПОГЛЯД УРЯДУ

Дальше тривання вугілляного страйку доведе до „більшого нещастя в економічній системі американського народу" — оце погляд департаменту торгівлі, оприлюднений в понеділок. Страйк принесе теж поважну шкоду в економічнім стані держави і ослабить її становище в міжнародних відносинах. Така заява міститься в комунікаті Филипа М. Гавзера, асистента секретаря торгівлі Аверала Гаримана.

Отворять нафтопроводи з Тексасу до Ню Йорку.

Уряд рішив отворити наново нафтові рури з Тексасу до Линден, стейті Ню Джерзі, щоб у такий спосіб постачити земний олій на отоплювання Ню Йорку й інших великих середовищ на Сході. Нафтові рури звані „Биґ енд Смол Инч", покладені впродовж війни на просторі 1,500 миль, були нечинні після війни, бо непотрібно було вже нафти ні газоліни для кораблів та літаків. Зогляду на вугілляний страйк зайшла потреба постачати олій на топливо на місце вугілля.

ПРОКУРАТОР ПОКІНЧИВ ДОКАЗИ ПРОТИ ЛУЇСА.

У понеділок 2 грудня федеральний прокуратор Джан Ф. Сонет покінчив свої докази на суді проти голови юнії вуглекопів Джана Л. Луїса, якого уряд обжаловує за погорду суду, коли він не відкликав страйку в шахтах. Після доказового поступування прокуратора оборона Луїса пічне прекладати докази невинності Луїса і щойно тоді суддя Т. Алан Голдсборо видасть рішення.

ВЛАСНИКИ ШАХТІВ НЕ ГОДЯТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ З ГІРНИКАМИ.

Як довго майнери страй[illegible] довго не буде переговорів з їх юнією в спр[illegible]х умовин праці. [illegible] у Вашинґтоні власники вугільляних копалень і остерегли предсідника своєї організації Едварда Р. Борка, щоб він не робив ніякої заяви на власну руку, як це він зробив був в Дні Подяки.

СУД УНЕВАЖНЮЄ ЗАКОН ПРОТИ ПЕТРИЛА.

Федеральний суддя Волтер Дж Ла Буй в Шікаґу видав рішення, що уряд не має прав притягнути до карної відповідальності предсідника юнії музик Джеймса С. Петрила на підставі недавно ухваленого закона, званого „законом проти Петрила", бо цей закон неконституційний. Петрило заборонив своїм членам грати для радіових стацій, коли вони наймають менше музик, ніж юнія каже. Проти такої заборони перейшов закон в конгресі, а тепер суддя твердить, що закон не може зносити заборони юнії.

ЖИДИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ КАМПАНІЮ ЗА $170,000,000.

Краєва конференція злучених жидівських організацій під назвою Юнайтед Джуїш Апіл, що відбувається в Атлантик Сити, у стейті Ню Джерзі, оприлюднила план переведення кампанії за зібрання в 1947 році $170,000,000 для регабілітації жидів в европейських краях, для перевезення жидів до Палестини і для помочи жидівським скитальцям, які прибувають до Америки. Є це найбільша грошева сума, яку американські жиди досі пробували зібрати. На біжучий рік їх кампанія мала на цілі призбирати $102,000,000. Резолюцію в цій справі підготовив бувший секретар скарбу Генрі Морґентав. Над нею дискутували вісім годин. Комісія доказувала, що запотребування всіх жидівських організацій в Америці для допомогових цілей виносить $215,000. Після дискусії погодилися на зібрання сто сімдесять міліонів у Злучених Державах, а решту мають додати інші краї, як Південна Америка, Канада і Велика Британія

ЗА ПРАВО АЗИЛЮ ДЛЯ ЗБІГЦІВ.

Ню Йорк Таймс у редакційній статті з вівтірка згадує про звіт конгресового комітету і критикує негодування деяких членів комітету за те, що американський окупаційний уряд не видалив зі своєї зони 450,000 збігців з Польщі, Югославії і Балтійських держав. Редакція заявляється за втримання цих скитальців в американській зоні, кажучи, що їм треба дати право азилю і не допустити до їх репатріяції Советами. Редакція пригадує на старання пані Рузвелт у комісії Обєднаних Держав у цій справі.

АРМІЯ ХОЧЕ ВІДНОВИТИ ПРИМУСОВИЙ ПОБІР.

Команда армії завелася в надіях, що система добровольців вистарчить для придбання відповідного числа нових рекрутів. Щоб зарадити недостачі, команда домагається продовження закона про примусовий побір до 31 травня 1947 р.

Америка паде жертвою скитальників в Европі

Після оприлюднення звіту радника сенатської комісії Джорджа Мідера про моральний стан американської армії і про труднощі американської адміністрації в окупаційній зоні в Німеччині, Мідер додав завваги до свого звіту. Він твердить, що Злучені Держави падуть жертвою скитальців, бо Америка зобовязалася взяти на утримання два і чверть міліона людей, прогнаних з Чехословаччини, Австрії і з інших країв. Самих лише німців з інших зон є в американській зоні цілий міліон, а крім цього є там втікачі з Польщі і з країв, занятих Советами, які не хочуть вертатися до рідної землі. Понад те від часу встановлення зон прибуло до американської зони півтора сотні тисяч жидів зі Сходу, а перед тим на цій території було 50,000 жидів, то разом їх є 200,000 і всі вони хочуть дістатися до Америки. Слідство виказує, що ввесь цей рух започатковано і фінансується з Америки, Що гірше, ці втікачі не хочуть працювати ,хоч не мають цента на своє утримання і роблять авантури, коли їм хто звертає увагу. Місячно видає американський скарб по $12 на утримання кожного скитальника, крім початкових видатків по $50 на вбрання і інший виряд. Скитальників не хоче приняти Англія, а Совети твердять, що в їх зоні нема загалом скитального питання. Мідер критикує поведінку скитальників, кажучи, що вони деморалізуються ізза недостачі праці.

АМЕРИКА МУСИТЬ ДАЛЬШЕ ВТРИМУВАТИ СКИТАЛЬНИКІВ.

Злучені Держави мусять дальше давати поміч скитальникам в Европі, щоб виминути закид, начеб наш уряд був себелюбний. Таку опінію видав для департаменту стейту в імені організації Нешенел Пленинґ Асошіейшен, д-р Джан Кенет Ґалбрейт. Він недавно відвідав повоєнні краї Европи і на цій підставі зладив програму для праці департаменту стейту в цій справі. Він відраджує Америці забратися з Европи, бо це було б великим нещастям для всіх.

Культурні досягнення українських скитальників; виступ хору „Україна" в американській програмі союзницьких талантів

Технічний Інфораційний Відділ Спеціяльної Театральної Служби при Департаменті Війни повідомляє з Франкфурту, Німеччина: Воякцькій публиці у Вісбаден, Ґрісгайм і Гайдельберґ заповідається багатобарвна мучизна імпреза, коли хор Україна, хорова група зі 45 мішаних голосів під наглядом Спеціяльної Театральної Служби, виступить з національних костюмах та дасть концерт українських народніх пісень. Починаючи в понеділок, дня 25-го листопада врочистою премієрою у Вісбаденській Опері, хор поїде 26-го листопада до Ґрісгайму, в 1-го грудня до Гайдельберґу, де, в додатку до виступу перед вояками, він співатиме теж перед міжнародною групою студентів на Гайдельберському університеті. Під керівництвом професора Нестора хор, зложений з 15 жінок і 30 чоловіків, запрезентує музику Верді, Шумана та Йогана Штравса, включаючи в свій репертуар теж вігерські, як і широкий вибір українських мелодій. Ядром хору Україна є добре відома хорова група, яка початково була основана в 1924 р. в Києві в советській Україні під назвою „Думка". Зустрівши привітання в музичних колах за її живе передання старих українських народніх пісень, група відбула турне по Европі та дала кілька успішних виступів в Парижі і Ліоні у Франції. Перевезена на працю до Німеччини в 1943 р., група була розбита та запроторена до фабрик і заводів по Німеччині і в окупованих країнах. Деякі хористи пробували втікати, інші були цілком зникли з відомості їх приятелів. Після визволення, співаки повіднаходились в порозкидуваних по цілій окупаційній зоні таборах переміщених осіб і в 1945 р. перевели реорганізацію групи, з деякими доповненнями та змінами. Від того часу вони без винагороди співали для публики, що складалася з переміщених осіб, вояків та студентів усіх національностей. Виступами у Вісбаден, Ґрісгайм і Гайдельберґ хор Україна започаткує свої виступи як частина програми Спеціяльної Театральної Служби з метою познайомити вояків на европейському терені зі спосібностями Союзників.

УКРАЇНА МАЄ 40,200,000 НАСЕЛЕННЯ.

„Ню Йорк Таймс" у своєму недільному виданні помістив мапу Европи, в якій на підставі останніх статистичних даних, одержаних через Вашинґтон, подає кількість населення поодиноких країн та їх господарське положення. Згідно з цими даними Україна має сьогодні 40,200,000 населення і під цим оглядом стоїть — якщо не вчислювати Евразійської Росії — на четвертому місці після Німеччини (59,595,000), Англії (47,786,000) та Італії (46,200,000). Дальше за Україною, щодо кількості населення, ідуть: Франція (40,000,000), Польща (32,390,000), Еспанія (25,878,000), Румунія (16,109,000), Югославія (15,920.000), Чехословаччина (14,200,000) і т. д. Під господарським оглядом, головно щодо забезпечення харчами, одягом і мешканнями, Україна разом з Білоруссю, Балтійськими країнами, Польщею, Італією, Грецією та Еспанією належить до другої найгіршої групи, після Німеччини, Австрії та Мадярщини. Найкраще забезпечені в Европі Бельгія, Швайцарія, Чехословаччина, Данія, Швеція та Ірляндія, після яких ідуть Англія, Франція, Росія, Нервегія та Балканські країни.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ ФРАНКА.

На засіданні комітету Загального Зібрання О.Д. до справ політики і безпеки дня 2-го грудня, сенатор Там Конелі в імені Злучених Держав вніс пропозицію, щоби Обєднані Держави візвали еспанський народ до повалення „фашистського режіму" ген. Франка, якщо він не уступить добровільно. В американській резолюції сказано, що договори з Сан Франсиско, Потсдаму і Лондону виключають Еспанію з сьогоднішнім режімом від участи в О.Д. Злучені Держави домагаються, щоби Франко уступив, передаючи владу „провізоричному урядові", в якому були б заступлені всі партії та який запевнив би демократичні вибори в країні. В резолюції сказано, що О.Д. „сердечно привітають" еспанський народ між своїми членами, якщо будуть створені на це відповідні передумови. Це вважається виразним закликом еспанців до повалення уряду Франка, якщо він сам не уступить. Над пропозицією ведуться дебати.

ЧИ ПІЗНАЄТЕ, ЩО ЦЕ БРОДВЕЙ?—Так, це Бродвей у Ню Йорку, той самий, що світить у ночі ясніше ні жу день. Тепер він притемнений, бо великі світла не функціонують. Треба щадити вугілля, це ж великий майнерський страйк!

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОГОВІР В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Дня 2-го грудня в готелі Волдорф-Асторія в Ню Йорку, де відбуваються наради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, американський секретар стейту Бирнс та британський секретар закордонних справ Бевин підписали англо-британський договір, на підставі якого переводиться економічну злуку їх окупаційних зон Німеччини, які від тепер будеться вважати за економічну цілість. Договір підписано на базі Потсдамської умови, в якій говориться, що „протягом періоду окупації Німеччину треба вважати за одну економічну цілість" Метою договору є зробити обидві зони самовистарчальними під господарським оглядом найпізніше до 1950 р. та при вкладі 1,000,000,000 долярів, по половині від Англії та Америки.

АМЕРИКАНСЬКА РІШУЧІСТЬ В СПРАВІ РОЗБРОЄННЯ.

На засіданні комітету Загального Зібрання О. Д. до справ політики і безпеки, американський представник сенатор Там Конелі домагався поставити під контролю всі роди зброї. По його думці, атомова бомба не є більше смертоносна, чим ракети, бактерії та інші засоби війни. Сенатор Т. Конелі заявив рішучо, що Злучені Держави не будуть толерувати жодного вета, яке зупиняло б справне діяння системи міжнародної контролі всякої зброї, включно з атомовою бомбою і іншими засобами масового нищення. Пятьгодинні дебати над компромісовим полагодженням справи вета у відповідному підкоміteті були безуспішні.

„ДУХ КОМПРОМІСУ" В НАРАДАХ „ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ".

Рада закордонних міністрів Чотирьох Потуг продовжувала свої наради та досягла порозуміння в багатьох пунктах мирових договорів з Італією та Балканськими країнами. Вважають, що коли б „дух компромісу" не опустив „Великої Чвірки" і в дальших дебатах, то вона готова успішно закінчити свої наради протягом найблищих двох тижнів.

„ІДИ СОБІ, ДИТИНО . . ."

З Лейк Саксес повідомляють, що президент Труман та його уряд офіціяльно запропонували Обєднаним Державам вибрати собі на постійний осідок історичне „Презідіо" в Сан Франсиско. Пропозицію вніс офіціяльно голова американської делеґації Ворен Р. Остин. На тему відкинення О.Д. гостинности Ню Йорку, в нюйорській пресі появилося багато всіляких писаних і рисованих коментарів, не позбавлених здорового гумору. На однім рисунку, напр. представлений нюйорський Нікер Бокер, що відправляє маленьку бездомну дівчинку, якій на імя О.Д. та по яку вже витягнули руки представники Филаделфії та Сан Франсиско. При цьому приговорює: „Іди собі, дитино, хоча мені серце крається".

СВІТОВА РАДІО-СІТКА О.Д.

На Парижській конференції ЮНЕСКО (Юнайтед Нейшинс Едюкейшинел, Ссайентифик енд Колчурел Орґанізейшин — Виховна, Наукова і Культурна Організація Обєднаних Держав) поставлено спільну французько-американську пропозицію простудіювати можливості світової сітки радіовисильнів, які діяли б з рамени О. Д., згл. ЮНЕСКО. Пропозецію поставлено в рямках свободи слова і пропаганди.

АНГЛІЙСЬКА ЗБРОЯ ДЛЯ ГРЕЦІЇ.

З урядових грецьких кол в Атенах повідомляють, що Велика Британія задумує доставити Греції 10,000 додаткових штук зброї, головно важкої автоматичної. З британського міністерства закордонних справ повідомляють, що ця справа ще є під розглядом уряду. Грецький уряд колекціонує щораз більше доказів, що в комуністичні заворушення в північних провінціях країни недвозначно вмішані закордонні комуністичні сили.

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ДОГОВІР?

Один зі „збунтованих" лейбуристських членів британського парламенту виступив з обвинуваченням, що між Великою Британією та Злученими Державами існує таємний військовий договір, який передбачує майже повну уніфікацію британської і американської армій на випадок війни зі Советським Союзом. Договір мав би бути тільки словний, а не писаний і він мав би охоплювати всі роди зброї, озброєння, військові бази і взагалі все, що відноситься до спільного ведення війни. У відповідь на ці поголоски, які були появилися теж в пресі, британське міністерство війни видало офіціяльний комунікат, в якому заперечує, щоби „було видане будьяке офіціяльне повідомлення відносно військового договору між Великою Британією та Злученими Державами".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ПРАВДА" ПРО АМЕРИКУ

Московська „Правда", як виглядало б, не має що ліпшого до роботи, як журитись бідною Америкою та її клопотами. Велике нещастя стріне незабаром Америку, як вірити цьому, що їй заповідає цей советський часопис. Він твердить, що Злучені Держави переживатимуть в 1948 році, а може й скорше, величезну економічну крізу. Ця катастрофа мала властиво наступити в Америці зараз по війні, згідно з тим, що тоді „Правда" заповідала. Та, як знаємо, ці побажання „Правди" не здійснились. Тепер вона, навязуючи до теперішнього майнерського страйку, заповідає знов це саме, але вже на 1948 рік. Іншими словами, ще доволі часу американським комуністам підготовлятись, щоб у часі тої, як пише „Правда", неминучої катастрофи, перебрати у свої руки владу. Цю катастрофу, що має наступити, звязується, очевидно, з поганою, американською, капіталістичною системою.

Росел Портер, що звертає в Ню Йорк Таймс увагу на ці советські пророкування, додає, що можливо Совети у цій критиці американської системи і в цьому своєму пророкуванні не заженуться тим разом аж так далеко, що будуть повторювати те, що заповідав цій системі та „гнилій американській демократії" свого часу, — Гітлер. А вже було б куди гірше і фатальніше, коли б Совети зачали недоцінювати Злучені Держави у такий спосіб, як це було з Гітлером...

Заповідаючи Злученим Державам нові крізи, „Правда" веде рівночасно пропаганду в користь советської системи і Советів як краю — без кріз, як такого, що не знає безробіття і страйків та де продукція весь час у повному розгоні. До цих перехвалок додаємо з американського боку „смиренне" вияснення, що й в Америці були часи без безробіття і страйків, себто часи невільництва, де невільник мав запевнену працю і коли про нього дбали, щоб він, робуча сила, мав дах над головою та мав що їсти для себе і родини. Теж „смиренно" додається, що в Америці навіть у часах важких кріз люди назагал таки більше мають що їсти і в що одягнутись ніж часто в часах „добробуту" в таких краях, що то „забезпечені від кріз". А як уже мова про такі речі, то теж нагадується, як то ця американська капіталістична система з страшними „крізами" ратувала у війні своєю продукцією величезну країну „без кріз" при допомозі ленд-лізу і т. п.

Усе це, що тут піднесено, не треба одначе так розуміти, що американцям не треба ставатись серіозно до кріз, які тут тепер переживаємо й які ще прийдеться пережити. Крізи були, є і ще довго будуть. Одначе американський нарід має велику віру у свої сили і в свою систему. Досі було так, що як надійшла справжня кріза, то американський нарід умів стати разом і спільними зусиллями не тільки вийти з неї, але ще й життя поліпшити. В такий спосіб осягалося тут, в країні демократичного капіталізму, що раз кращі соціяльні умовини життя саме серед кріз і по крізах, і усе те без невільницької праці, без терору, без тюрем, а серед свободи і пошанування гідности людини, чого нема в краях „без кріз".

ВЕТО ПРОТИ ВЕТА

Важкою зморою над усіми нарадами Загального Зібрання Обєднаних Держав та над можливістю успішного полагодження найважливіших справ висить право „вета" — спротиву пятьох упривілейованих великодержав: Злучених Держав Америки, Великої Британії, Советського Союзу, Франції і Китаю. Властиво йде тільки про Советський Союз, бо він тільки цим правом досі користувався, точніше — надуживав його і він теж тепер цього права усіми засобами своєї дипломатії обороняє. Найважливіші справи Організації Обєднаних Держав вирішує, згл. повинна вирішувати Рада Безпеки, в якій власне, право вета і прислугує згаданим великодержавам. Якщо одній з тих держав будьяка розвязка одної чи іншої справи не подобається, вона скаже „вето" і з цілої історії нічого не вийде, хочби того бажали собі всі інші держави. Такий випадок вже був в червні у звязку з т. зв. еспанською справою, коли то один Советський Союз виступив зі своїм „ветом" проти всіх інших. А таких справ, що Советському Союзові не подобаються в світі і навпаки, світові в Советському Союзі, є дуже багато. Право вета виключає можливість їх будьякого полагодження мирним шляхом. Тим самим це право вета є найбільшою в намаганнях до встановлення мира.

На теперішніх нарадах Загального Зібрання Обєднаних Держав вже багато разів порушувано справу вета і завжди справа вета зустрічається з ветом Советського Союзу. Перед Загальним Зібранням О. Д. теж британський та американський представники при різних нагодах висловлювали думку про необхідність зревідувати це право. Тому, що ця справа встановлена чартером О. Д., її ревізія вимагала б рівночасно ревізії самого чартеру. Англія і Америка свої виступи проти теж власного права вета злагіднили шляхом різних компромісів зі Советським Союзом і тепер, виступаючи проти такої ревізії права вета, яка вимагала б теж ревізії чартеру О. Д., пробують тільки довести до відповідного компромісового злагіднення цього права. Конкретні пропозиції під цим оглядом видвигнув британський представник, пропонуючи м. і., щоби великодержава, яка хотіла б використати своє право вета, порозумівалась раніше з іншими великодержавами, щоби в справах, вирішення яких вимагають одноголосности, меншість в голосуванні „добровільно" прилучувалась до більшости та щоби здержання великодержав від голосування ще не вважати за вето. Американський представник завдає собі найбільше труду, щоби довести до компромісу та згоди. Сенатор Там Конелі, на засіданні комітету О. Д. до справ політики і безпеки дня 1-го грудня взивав усіх до взаємних уступок в цій справі, заявляючи, що всі народи тепер находяться в одному світі і всі можуть тільки разом жити, або разом вмерти. Советський Союз виключає всякий компроміс і отверто заявляє, що коли б він собі й бажав якої зміни в праві вета, то найвище в тому напрямку, що його ще скріпити. Малі держави солідарно борються проти цього привілею великих держав, що згори пересуджує їх становище в міжнародній організації. Великодержави мають право вета. Проти того вета складають своє вето малі держави. Проти їх вета проти вета з черги ставлять своє вето великі держави. Вето, вето, вето...

Колись шляхецьке вето довело до розвалу Польщі. Чи й цим разом історія мала б повторитися в світовому маштабі. Проти цього обовязково треба видвигнути ще одно вето...

Микола Чубатий.

"The Ukrainian Quarterly" та американські українці

Один з найповажніших нюйорських щоденників „Ворлд Телеґрам" недавно у своїй редакційній статті „Чистка" порушуючи справу останньої чистки в Советах та її національного підложа покликується як на своє джерело інформації, на журнал про Україну в англійській мові" „Ди Юкрейнієн Квордерлі". Не є це справа якогось величезного значіння, одначе вона є наглядним доказом, що дволітна праця Українського Квартальника, видаваного Українським Конгресовим Комітетом осягає свої реальні користи. Наш квартальник стає джерелом поважної інформації про Україну навіть для тих кругів впливової американської журналістики, до якої нам досі доступ був так як замкнений.

Річ природна, що оцей голос американської газети це не одиничний голос. В редакційній теці автора тих стрічок, як редактора "The Ukrainian Quarterly" є десятки листів від поважних американських державних мужів, політиків та авторів, які з щирим признанням виповідаються про вартість серіозної інформації Українського Квартальника. Все це одначе були голоси приватні, невідомі широкому загалові. Тепер оце перший раз маємо наглядний доказ, що наш квартальник читають не тільки поважні американські журналісти, але теж, оцінюючи серіозність інформацій, на це видавництво покликуються як на джерело інформації для американського громадянства.

Ми не згадували б окремо про цей факт, колиб перед нами не стояла друга частина питання поставлена у заголовку тої статті — яке відношення американських українців до квартальника. Серед українсько - американського громадянства завжди чулося голоси про потребу інформувати американський світ про Україну в такій формі, щоби ця інформація добувала довіря американців неукраїнського походження, прихиляла для нас американський політичний світ. Над тим здоровим доманням американських українців передумано багато і у висліді не можна було не прийти до переконання, що найкращим способом дібратися до американського політичного світа буде видавання журналу у поважній популярно-науковій формі, який з одного боку порушував би актуальні питання українського життя в Европі як і в Америці, та з другого боку давав би англосаському світові інформації про українську культуру в найширшому розумінні, отже про українську історію, літературу, соціологію, економію тощо.

Даючи таку компетентну культурну інформацію подавану авторами українського та неукраїнського походження з високим науковим етажем ми не тільки кидаємо між англосаського читача правдиву інформацію про культурну вартість української нації, але також виробляємо в читача переконання, що український нарід вже давно дозрів до політичного самостійного життя, коли в нього вже перед десятками а то й сотками літ були такі політичні провідники, такі письменники, мислителі тощо. Це не є пропаганда, це переконування англосаського інтелектуала про питомий тягар української справи.

Зреалізування такого видавництва стало тільки тоді можливим, коли в році 1944 обновлено Український Конгресовий Комітет, який думку видавання українського журналу приняв за свою. Справа видавання українського квартальника не зустрічалася продовж двох літ з опозицією ні одного члена Конгресового Комітету. Про доцільність такого видавництва всі були однозгідні, мимо може різних поглядів на другі справи.

Появу Українського Квартальника прийняло українсько-американське та українсько-канадійське громадянство дуже прихильно, дехто прямо з одушевленням. Неодин видів сповнення того бажання, яке він мав вже давніше в душі.

Український Квартальник промощував собі шлях до щораз ширших кругів американського світа та позаамериканського англосаського читача. Нині український квартальник є в руках державних мужів політиків, вчених та авторів не тільки Америки, але також Канади та Англії. Український Квартальник добився мало не до всіх доміній Британії аж по Нову Зеляндію, Австралію та Південну Африку включно.

По закінченні війни Український Квартальник повільно доходив теж до европейських країн, відтятих дотепер від Америки й англосаськогосвіта. Український Квартальник доходить теж до Москви.

Оце короткий огляд того, що досі зроблено збоку Конгресового Комітету та редакції Українського Квартальника. Тепер черга взяти під увагу, що зробили американські українці, щоби Квартальник міг спокійно виходити без журби чи будуть гроші на наступну книжку. Що зробило американсько - українське громадянство, щоби Український Квартальник мав приличне поміщення та адміністрацію, яка постійно працювала б над дальшим поширенням того, видавництва.

Український Квартальник не тільки міг би ще краще виходити, але він міг би подвоїти ефективність своєї праці, колиб мав добре наладнану адміністрацію, яка посилала б видані книжки доцільно там, де того вимагає добро інформації про поневолену Україну. Коли таке видавництво було ще тільки в мріях та плянах, багато патріотів погрожувало жертвами великих сум долярів. Колиж це видавництво стало дійсністю, важко добути навіть пренумерату від людей, здавалося б провідних.

З прикрістю нераз приходиться ствердити, що визначні громадяни, які вважають себе за патріотів та за провідних людей, залягають з плаченням пренумерати нерідко від самого початку, себто за 8 книжок, мимо подвійного упімнення. Американсько - українське громадянство, а зокрема довжники квартальника, мусять собі це добре усвідомити, що квартальник, це не є видавництво обраховане на зиски. Навпаки, це є видавництво, до якого муситься докладати, коли поважну частину накладу в загальнім інтересі треба посилати безплатно. Хто тепер має покрити довги тих патріотів довжників? Часом це вже межує зі соромом.

Якось дуже прикро стає людині на душі, коли видить таку величезну байдужність збоку своїх, а тепле приняття збоку чужинців. Довжники Українського Квартальника мусять зрушити своє сумління та усвідомити собі, що не сповнюванням своїх обовязків відносно Українського Квартальника вони підривають існування того журналу, що вже має свої заслуги для інформації англосаського світа про Україну та український нарід. Це той найкращий можливий спосіб допомоги Україні як цілости на американському континенті. Культурна інформація працює так як кропля води за кроплею, яка пробиває вкінці й твердий камінь.

Тому взиваємо довжників Українського Квартальника не нищити інструменту української боротьби за визволення. Звертаємось до наших заможних людей, що нераз не знають, де примістити гроші, бо добру волю та патріотизм мають, а матеріяльною поміччю для Квартальника вони найкраще допоможуть справі визволення України.

Ще раз апелюємо до батьків та матерей, що мають дорослі діти, синів та дочок, щоби дали в руки дитини Український Квартальник. Це їх обовязок, бо зацікавивши дитину тим англійським видавництвом, вони отворять перед нею джерело інформації, за яким син чи дочка шукали.

Зближається Різдво, традиційний час різдвяних дарунків. Таким дарунком може теж стати пренумерата "The Ukrainian Quarterly". Річна пренумерата $4. Замовляти Український Квартальник можна на адресу:

"The Ukrainian Quarterly"
11 East 7th Street,
New York 3, N. Y.

Микола Голубець.

ВІРШІ.*)

Є різні вірші брате —
  одні чарують око,
А другі западають
  у серце і, аж, глибоко.

Є сірі, наче гуси
  на затишнім подвірі,
І є такі, мов пави
  у семибарвнім пірі.

Є вірші, мов ті смутком
  затроєні штилети,
І є такі блискучі
  й ріскучі, мов ракети.

Одних на світ приводить
  лиш іграшка, забава,
А другі ринуть з серця,
  нервів з вулкану лава.

Є вірші, що їх родять
  зневіра, біль, страждання,
И такі, що то їх плодить
  гарячка римування.

Є вірші, мов фанфари,
  що кличуть всіх до бою,
І є такі, що киснуть
  у затишку й застою.

Є вірші, що мов сонце,
  палають на обрію,
И такі, що то нікого
  не студять, ані гріють.

Є вірші строгі, горді,
  сміливі, ризикантські,
И такі, мов павутинні
  мережива брабантські.

Є вірші, що їх творять
  великих дій титани,
А інші в чола поті
  римують графомани.

Бо вірші, наче люди
  і людська в них натура:
Одні живі і щирі,
  другі — макулятура.

*) Замісць відповіді тим, що надсилають вірші, чи питають, як їх писати. — Ред. Св.

Лев Ясінчук.

З УКРАЇНСЬКОЇ СКИТАЛЬЩИНИ

(2)

II. Суть української скитальщини.

Еміграція — це явище якогось катаклізму в народі. Скільки понять, скільки жахливостей і трудів, скільки поневірки людської гідности криється в тому слові — еміграція! Щоправда, то поневірка людської гідности в часі „права людини", яке — як сказав недавно Ґромико на конференції О. Д. найкраще надається до коша з відпадками паперу, це справа дрібна, що не вартує уваги. Але фізичне й моральне терпіння людини на еміграції — це один жах, особливо, коли взяти до уваги, що не кожний може схопити свою долю в руки і — за руки.

Людина, що любила свій рідний край, який жив, ріс і квів її соками, — розриває нараз родинні, громадські, суспільні звязки, що затіснювались і кріпшали нераз довгими роками; кидає добуток своїх трудів; припиняє своє заняття й наслідком непереможних обставин чи духового розчавленою брутальною дійсністю, залишається не то безпочуття з боку окруження, але стрічається з його погордою та ненавистю, без ясного промінчика на будучність, а часто й з трійливою безнадійністю на поворот та оглядання землі, якої любов влила мати в серце.

Але еміграція еміграції не рівна. Має вправді свої відемні риси кожний її рід. Всеж таки, коли зарібкова чи переселенча еміграція вирівнює до деякої міри злиденні переживання надією на поправу свого буття, то політична еміграція позбавлена й тієї чисто душевної насолоди. А вже коли мова про теперішню еміграцію, то там, у Вашій Америці, добре її збагнули влучно іменуючи її скитальщиною.

Український нарід мав уже кілька періодів меншої чи більшої еміграції. Згадати б от хоч би еміграцію, що зявилася після упадку Мазепи; чи ту, що виходила за часів царату з Росії; чи хоч би нашу новішу еміграцію після програної української війни. Тоді виходили головно мужчини, в більшій частині люди без родини з виглядами швидкого повороту. Для них не існувала загроза винародовлення, не зважаючи на те, що це були люди молоді. Це були, так сказати б, люди виховно завершені, національно тверді й індивідуально повно дозрілі. В часі першої світової війни була теж українська еміграція зложена з людей, що втікли перед царськими полчищами. Одначе всі вони перебували на області держави (Австрії), яка була обовязана ними піклуватись.

Теперішню українську еміграцію в Австрії й Німеччині та загалом в Европі, можна прирівнати до нашої еміграції до ЗДПА і Канади з останньої чверті XIX. ст. Тоді виходили з рідного краю цілі родини зо старшими й молодшими дітьми, хоч щоправда з інших причин та з іншою методою. Була це зарібкова еміграція, що випадково стала постійною, тривалою, бо її поворотові перешкодила перша світова війна.

Українська еміграція з часу після другої світової війни, — наскрізь політична. Це ті, що їх з політичних мотивів вивозили німці на тяжку роботу до Німеччини або Австрії. Визначували т. зв. контінгент (кількість людей), а вже поліція пильнувала, щоб визначені виїхали до роботи. Як їм там жилося, це вже окрема для себе сторінка з історії українського мучеництва. Тільки, тим, що працювали по селянських господарствах, жилося в часі війни дещо краще, вони принайменше не так дуже голодували. Другий рід еміграції — це були ті, що їм наказали виїхати, або задля воєнних дій на даному терені, або ті, що не сміли залишитися в краю, коли німці відступали. Ці останні тікали — навчені досвідом за большевицької окупації перед большевицька-німецької війни, знали добре, що їх може ждати й не мали відваги виставляти себе на нові спроби насилля, чи попросту не почували в собі сили, щоб ще раз переживати неімовірні страхіття та наражати своє життя чи волю.

Говорити сьогодні про те, що хтось не був політично заангажований і міг залишитися дома, не приходиться. Бо виявилося, що люди — як то кажуть — Богу духа винні, опинилися там, відки нема вороття. Дуже нечисленні окремі випадки повороту може з якихсь пропагандивних мотивів не мають надії значення.

Суть еміграції в тому, що частина народу вирвана з рідного грунту без частинки коріння. Занесена міжнароднім буревієм у нові світи, має вона найти собі дрібку землиці хоч би на твердій скелі, пустити там свій корінь і втриматися доти, доки не буде можливости перенестися на рідний грунт, не втративши нічого зо своего питомого ества.

III. Серед австрійців.

В усіх лихоліттях, що їх пережив український нарід, не було такої численної еміграції українців, як з нагоди і під наслідками другої світової війни. Тут мішалися: галичани й придніпрянці, молоді зо старими, селяни й робітники з інтелігентами. Найгірше виглядала переселенча справа, коли німці уступали перед большевиками й виганяли людей з осель. Майже кожного дня засягав відворот нові полоси на захід і цілі полоси рушали зміcця — теж на захід. На шляху стрічалося людей, що вже по рокові жили на возах; тут вони їхали, тут спали, тут хворіли і вмірали, тут родилися діти. Інші вивозили свою мізерію ручними візками й тачками, деякі місяцями сиділи в залізничих вагонах, заки їм дозволили десь пристанути, заки знайшли для них місце на виладування. Одні попадали в табори, нечисленні розміщувалися на якійсь роботі, а хто міг, шукав способів, щоб оминути задротувань і жити приватно.

(Дальше буде).

З Театру і Музики

„ТАРАС БУЛЬБА" У ФИЛАДЕЛФІЇ.

Навряд, чи є другий український культурний твір, щоби мав таке всесторонньо-типове значення і притягав таку увагу в світі, як опера „Тарас Бульба". Написана на базі історичного роману, під таким самим заголовком, Миколи Гоголя, того самого Гоголя, про якого в нюйорській Паблик Лайбрері подибліте сотні чужомовних творів. Своїм змістом опера відноситься до одного знайславніших періодів української історії. Тарас Бульба став своерідним символом української козацької доби. І композитором опери є гордість українців — великий Микола Лисенко. Чи треба ще більшої рекомендації для опери „Тарас Бульба" на світовій сцені?

Оперу виставлено у Филаделфії в Тавн Голл дня 29-го листопада. Для її виставлення було створено окремий комітет, до якого не вагались дати своїх імен відомі наші громадяни. Генеральним директором виконання опери був Дмитро Чутро. Дирігентом хору М. Скоробогач а дерігентом орхестри Ф. Дубас. Виконавцями роль подано кого іншого в першій рекламовій програмі, а кого іншого в програмі, що стояла до розпорядження біля вступу. На сцені виконавцями поодиноких роль були: Тарас — О. Боссін, Настя — Л. Корецька, що виконувала теж ролю татарки, але вже під прізвищем Л. Корско, Остап — Д. Тулчнів, Андрій — Д. Кріона, Мотря — О. Різняк, Марильця — М. Непп., Кобзар — Ефім Вітіс і т. д. Білети вступу були в ціні від $1.30 до $3.90.

Беручи все загально, справа, виходило б, серіозна. Був Комітет, були директори і генеральний директор, були артисти, був хор, була орхестра. Не бракувало теж і публики, і не тільки зі самої Филаделфії. Проте, з оперою вийшла одна велика компромітація.

Саля заповнилася у великій частині майже точно з назначеною годиною. Між публикою багато молоді, деякі поприїжджали з Вашингтону та з інших міст; не бракувало теж і старшого громадянства. В більшості чулося американську мову, отже знак переважаючого числа молоді американсько-української генерації. Це ж не будьщо, а тільки Гоголь-Лисенко, „Тарас Бульба", українська опера. Тут власне з признанням треба висловитися про українське громадянство Филаделфії, що створивши комітет і зповнивши досить численно місця глядачів, хотіло щиро прислужитись українській культурній імпрезі. Проте, гадаю, що після вистави всі почувалися підведені, засоромлені інавряд чи хто з Комітету, артистів, чи публики мав будьяке вдовілля, що він справді чимнебудь прислужився українській культурі. Навпаки, після вистави кожний міг почуватися наче до вини, що й він був якнебудь в цю компромітацію замішаний.

З опери „Тарас Бульба", виставленої у Филаделфії 29-го листопада, вийшла якась погана карикатура опери. Це була жалюгідна комедія в повному значенні того слова та з „кульмінаційним пунктом" сміху власне в тому місці, де Тарас убиває свого сина Андрія. Серед артистів не бракувало ані добрих голосів, ані добрих акторів, але загальна постановка і виконання цілости, отже режісерія були нище критики. Більшість артистів не знали точно, що і як їм робити. Теж орхестра, цілком не погана, подібно, як і хор, але всі виконували свої завдання „на власну руку", не рахуючись ані самі зі собою, ані з публикою. А балет —, хіба це був балет? „Лук, лук, ші денсес лайк ей горз" — завважила якась американська українка. „Жалко, що Тарас не „вистріляв" половини ансамблю вже в першому акті та не перервав тим знущання над публикою" — додав інший добродій. Безсумніву, в опері не бракувало поодиноких добрих виконань мелодій, головно в Андрія, Марильці, Насті-Татарки та інших, але це ще тільки підкреслювало загальну карикатуру опери, повне недбальство в її постановці та взагалі легковаження глядача. Єдине, що ще сяк-так в опері „вийшло", це був... гук вистрілу з рушниці Тараса в „грудь" Андрія. Але й це Тарас мусів „спартачити", не знаючи навіть як держиться рушницю та перекидаючи її то на один то на другий бік. За скорочення опери, напр. в 4-му акті цілком викинено сцену вибору нового кошового, що з черги відбирало опері дещо з її питомого характеру, треба бути тільки вдячним режісерові, бо це зменшило „знущання" над публикою бодай щодо часу. Такі вистави і така організація культурних імпрез є рішучо недопускаємі.

При цій нагоді не можна не висловити кілька загальних завваг. Фактом є, що українці народ сентиментальний. Вони зі сентиментом ставляться до життя, до політики, а вже насамперед до своєї культури. І це, думаємо, не є зле, але цей сентімент не сміє бути такий, щоби нехотячи допомагав особам надуживати благородни почувань українського загалу до спростачування українського життя, головно української культури. Щоби цей сентімент не запевнював безкарности в спекуляціях на українській культурі, не дозволяв на її компромітацію перед світом та не вироблював в новій українсько-американській генерації погорди до того, чим можна тільки пишатися. Українська культура, це не є немічна дитина, якій треба вибачати всі химери і такою немічною та химерною представляти її перед світом. Навпаки, вона вповні зріла, стоїть на твердих ногах і сміло може ставити до змагань з культурами інших народів. Цій культурі треба промощувати шлях, але не таким спростачуванням, як це було з оперою Тарас Бульба у Филаделфії. Тут діло не у великій українській культурі, але в малих людях, що беруться її представляти. Навіть найбільшу справу можна звести на ніщо, як за її здійснювання візьмуться безвідповідальні пігмеї. Щоб на будуче не доводити до подібних компромітацій, як це було з „Тарасом Бульбою" у Филаделфії, громадянство повинно перебрати контролю над такими справами та не допускати до розбазарювання тих цінностей, яким треба поклонятись.

пб

ДИВНІ НОВИНИ

Церква за одного доляра!

Дерев'яну військову каплицю у Форт Дикс, Н. Дж., продасть на прилюдній ліцитації корпус інжинірів Північно-Атлантійської Дивізії, як це оприлюднює військова газета. Устійнена ціна одного доляра, але під умовою, що той, хто купить цю церкву, має забрати її впродовж 30 днів. Крім цього ця будівля може бути вжита лише як памятник на воєнні спомини, або лише як дійсна церква котрогонебудь віроісповідання.

—o—

Крадуть по 100,000 жарівок річно!

У нюйорських піземних залізницях раз-у-раз бракує жарівок на лямпах. Люди дивуються, чому управа собвеїв не достарчає жарівок. Управа вияснює, що ніхто не всилі цього зробити. Кожного дня крадуть сотки жарівок самі подорожні і нема тільки обслуги, щоб причепити нові. Тепер крадуть уже і на потягах — разом 100,000 жарівок річно. Управа собвеїв придумує різні способи проти крадіжі, одначе вони мало помагають. Учасі війни вкрадено 72,000 самих лямп і не можна було їх заступити, бо не було чим. Аж тепер завішують нові лямпи на місце краденних.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„СВІТ НЕ ХОЧЕ НАС РОЗУМІТИ!"

От такими то словами відізвався до мене мій товариш, що перебуває тепер десь на галицькій землі в Українській Повстанській Армії. Він пише так:

Все молоде, здорове і сильне пішло в У. П. А.; старші, діти і жінки пропали! До повстанської армії прилучився цвіт нашої молоді. У. П. А. безперервно веде боротьбу з ворогом різними засобами і методами. Нам не можна зброї складати, хоч як сильним і хитрим є ворог. Перемиський повіт по обох боках Сяну це одна велика руїна. Виселені українські господарства і хати не принесли полякам користи. Частини У. П. А. обернули їх в порох і попіл. Не можу описати детайлів і способів боротьби У. П. А. з наїздниками. У. П. А. створила в нашій історії лицарську епоху; колись світ буде клонити голови перед тими безіменними героями, між якими є маленький пастушок, що стоїть на обсерваційному становищі, чи ця дівчина, що переносить накази з села до села, чи всі ті інші тисячі : тисячі, що самі голодували — „аби лише хлопці не були голодні і мали що курити".

Про це все світ мало знає. Він є обріхуваний шахраем-большевиком, який готує йому повну заґладу, оскільки він завчасу не схаменеться. Тому, що так є — світ не хоче нас розуміти.

Істинна правда, друже мій, скажу від себе.

Які великі слова висказав цей український повстанець, борець за волю! Хто ж він такий? Це наш селянин, з яким я колись ходив разом до сільської школи. Це зразковий український селянин! Був головою читальні „Просвіта" і диригував сільським хором. Він не політик. Вилляв на папір правду, як він її відчуває.

Світ не хоче нас розуміти каже він! А чи цей світ взагалі коли розумів українців? Мені здається, що скільки я добре знаю українську історію, то ледви чи світ коли розумів український нарід якслід. Не розумів, як українці спід Польщі звільнялись і чому гайдамаками ставались. Не розумів, як гетьман Мазепа, а відтак Орлик, до світа апелювали. Не розумів світ українців в часах першої світової війни, не розумів їх світ, як вони взялись по світовій війні українську державу відбудовувати. Не розумів, як хорі на тиф українські вояки з потягів в сніг скакали, як українська армія, знайшовшись в чотирокутнику смерти благала Антанту словами: „Умираючі тебе здоровлять!" Так відзивалася українська хора армія до світу, благаючи ліків! Не було відповіді! Не було полекші ні від Ради Амбасадорів, ні від мирової конференції, ні від Комітету Чотирьох чи Двох! Не помогли тисячі телеграм, ні делегації! Отсей світ не хоче розуміти українського народу й тепер!

Проте треба далі до нього промовляти. Це наш обовязок це робити; нас — американських українців.

Степан Куропась,
Шікаго, Ілл.

Колекція нот в Українському Музеї в Празі

(Композиції проф. Ол. Кошиця в цій колекції).

Український Музей в Празі середсвоїх численних колекцій має також і окрему колекцію нот, в якій збирає як видані так і рукописні праці. Упорядкована вона за авторським принципом композиторів. В ній зібрані вже різні видання таких видавництв, як Музична Накладня „Торбан" і „Ліра" у Львові, Б. Тищенка у Відні, „Молодого Села" у Луцьку, „Союза Визволення України" у Вецлярі, „Українського театру", Державного Видавництва України й багато інш. Є в ній і старші видання, як напр. А. Коципінського 1862 р. (пісні, думки й шумки). З нотних рукописів самих композиторів в колекції є твори Ф. Якименка, П. Сениці, Н. Нижанківського, Ф. Євсевського й інш. В більшій скількости зібрані в колекції твори: В. Барвінського, В. Верховинця, М. Гайворонського, О. Кошиця, М. Леонтовича, М. Лисенка, С. Людкевича, П. Ніщинського, Д. Січинського, Я. Степового, К. Стеценка, Я. Ярославенка і т. д.

Досить багато представлені в колекції українські співанники та збірники народних пісень. Серед співанників є шкільні, дитячі, воєнні, січові, пластові й інш. Є в колекції також різні інструментації, партитури, фортепіянові пісні для дітей, музичні композиції до драматичних творів та різні богослужбові. Між останніми особливе місце займають композиції покійного О. Кошиця, який перед війною дуже акуратно надсилав до Музею всі свої нові твори. В нотній колекції Музею є Кошицева літургія св. Іоана Златоустого (вид. 1934, 1935 і 1936 рр.), а також його богородичні догмати, тропарі, канти, полієлей і інш. Крім того проф. Кошиць надіслав до Музею ісвої аранжировки українських пісень в перекладах на англійську мову, які свого часу були дуже високо оцінені музичними авторитетами.

В нотній колекції Українського Музею є доповнити цю колекцію й зібрати в ній по можливості всі нотні українські видання. Для здійснення цього Дирекція Музею закликає до співпраці всіх, хто може допомогти, зокрема українських композиторів, видавців, книгарів і власників нотних матеріялів:

Поштова адреса Українського Музею в Празі:

UKRAJINSKE MUSEUM
Praha XII., Chodska 22
Czechoslovakia.

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:	Відділ:	Датки:
Іван Зазуляк, передплатник	$15.00	102 P. Losan	2.00
Оксана Терещук, читачка	2.00	102 Jos. Chmil	2.00
5 Семен Антонишин	2.00	102 S. Stoyka	2.00
20 Матвій Прихітко	5.00	102 S. Mytosewicz	2.00
20 Роман Карпович	5.00	102 N. Pawluk	2.00
20 Йосиф Косій	2.00	102 N. Trytiak	2.00
20 Антін Ґоліянт	2.00	105 Теодор Качман	2.00
20 Йосиф Крупка	1.00	125 Theresa Yarema	1.00
42 Василь Балагурак	2.00	126 Михаїл Романюк	5.00
45 Василь Стриковський	2.00	126 Григорій Дидів	3.00
45 Михайло Миць	2.00	126 Теодор Війтовський	2.00
45 Василь Бендяк	2.00	126 Наталія Шеліга	1.00
45 Іван Шманда	2.00	127 John Grech	2.00
47 Тов. ім. Ольги Басарабової	5.00	130 Микола Середюк	2.00
47 Michael Zablasky	5.00	133 Harry Popaca	2.00
59 Петро Гринюк	2.00	137 Филимон Сабатий	2.00
59 Wasyl Welytok	2.00	138 Петро Соляр	2.00
62 Федор Яців	2.00	146 М. Головчак	5.00
64 Peter Fedenkiewicz	2.00	146 Д. Липчан	3.00
65 Василь Ґарбовський	2.00	146 П. Стасів	3.00
76 Адв. Іван Романишин	5.00	146 П. Андрушків	2.00
80 Никола Фірман	2.00	146 С. Готра	2.00
88 Олекса Шийка	3.00	146 О. Чепак	2.00
Joseph Samborsky	3.00	146 С. Лисак	2.00
Антін Соломка	2.00	146 І. Крупка	1.00
A. W. Skula	2.00	147 Іван Зазворський	3.00
Max Ostasheski	2.00	147 Захарій Гозебанчук	2.00
Пилип Ясновський	2.00	149 Онуфрій Стецьків	2.00
О. Сокіл	2.00		
Петро Мартинюк	2.00		
Магдалина Валовен	1.00		
Микола Фурман	1.00		

Адміністрція „Свободи".

ДИВНІ НОВИНИ

„День Благодаренія" в О. О. Д.

В кафетерії Обеднаних Держав у Лейк Соксес, де відбувають свої засідання члени Ради Безпеки, приладжено лише одну страву в День Подяки 28. листопада. Це був традиційний индик вже з начінкою і сосом з ґоґоців — „кренбері сос" — за одного доляра. Прийшли гості і кожен по свойому назвав нагоду Дня Подяки. Каже француз: „Аксіон де Ґрас", а сусідний український делегат заговорив теж по своєму, тобто „совєтською" мовою: „День Благодаренія".

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Розалія Косюк з Вонсакет, Р. Ай., переслала $25 ак жертву в память свого покійного мужа Олекси Косюка.

Пакунки до Европи

В Европі — черги за хлібом. Тут — черги на пошті, люди терпеливо стоять з пакунками. На пакунках по дві, три чи чотири виповнених картки; висилаються як дарунки до Італії, Чехословаччини, Польщі, Греції, Югославії, Франції, Голяндії, Совєтського Союзу, Бельгії, Палестини та інших країн. Висилаються чи то рідним, чи чужим, незнаним особам — жертвам війни.

Правила щодо висилання пакунків через пошту змінюються від часу до часу. Загальна Рада в одній зі своїх недавних „Интерпретер Реліз" (періодичне видання відносно законів та розпоряджень, що торкаються імігрантів, негорожан, чужинців), подає інформації відносно висилання пакунків через пошту як то було на першого жовтня. Інформації взято з федерального Поштового Бюлетина та з інших відповідних джерел.

В згаданій релізі вказано, що можна посилати пакунки через пошту в більшу частину Німеччини. Можливости й умови посилання такі:

Пакунки, вагою до 11 фунтів можна посилати особам, які живуть в американській, британській та французькій окупаційних зонах. До Берліну ще не можна висилати пакунків поштою, ні до одної з чотирьох зон Берліну. Можна посилати пакунки поштою в ту частину Німеччини, що є під польським управлінням, поки не рішено остаточно справи західної границі Польщі. В адресі на таких пакунках треба писати як країну призначення Польщу. На пакунках до інших частин Німеччини треба писати як зону (американська, британська, чи французька), так і країну — Німеччина. Пакунки мають бути дарунком і так повинно бути виразно зазначено на самому пакунку. Кожний може посилати тільки один пакунок тижнево до одної тої самої особи.

Хоч ще неможливо посилати пакунки через пошту до тих, хто живе в Берліні, проте можна замовити пакунок через організацію КАРЕ (CARE), яка недавно зменшила кошт одного пакунку з 15 на 10 долярів. Ця організація має право висилати свої пакунки до всіх частин Берліну: до російської так само як до американської, британської та французької. Пакунки КАРЕ можна висилати до слідуючих країн: в Австрію (до всіх зон), в Чехословаччину, Фінляндію, Францію, Німеччину (в американську, британську, французьку та польську зони та до Берліну), в Грецію, Італію, Голяндію, Норвегію, Польщу. Пакунки КАРЕ не підлягають митним податкам та не зменшують місцевих пайків для осіб, які дістають ті пакунки. Чисельні листи з Европи, з признанням та захопленням, доказують, що ті пакунки є дійсною допомогою.

Змінено подекуди обмеження ваги пакунків, так, що до деяких країн можна висилати поштою пакунки в 44 фунтів або в 22. До Німеччини та Італії все ще можна посилати тільки 11 фунтів. До більшости країн звичайно дозволяється одній особі посилати поштою пакунок раз на тиждень до тої самої особи. Проте, до Греції можна посилати тільки один пакунок на два тижні, до Північної Ірляндії — один на місяць.

(Згідно з донесенням в часописах, британський уряд заявив 14 жовтня, що усуває обмеження що до кількости пакунків-дарунків та вагу кожного пакунку підносить до 22 фунтів).

В згаданій ревізії подаються також інформації відносно пакунків до німецьких воєнних полонених, захоплених американськими, британськими та французькими частинами. Такі пакунки посилаються без поштової оплати. На пакунку треба написати: "Postage Free" („Вільний від поштової оплати") та "Prisoner of War — Gift Parcel" („Дарунок воєнно-полоненому"). Пакунки мають бути незаліплені; вага — до 11 фунтів, вартість не більше як 25 долярів. Воєнним полоненим, які є під доглядом американців та французів, крім одягу та деяких медицин, можна посилати також харчові продукти, що не псуються скоро. Британські уряди не дозволяють вкладати харчі до пакунків воєнно - полоненим, що є під їх контролею. Американці та британці видають полоненим спеціяльні картки, для висилки до Злучених Держав. Ці картки треба причепити до пакунків, які звідси посилаються воєнно-полоненим. Без такої картки на пошті не приймуть пакунку. Воєнно-полонені, що є під доглядом американців, дістають одну картку на тиждень; ті, що під британцями — тільки одну на три місяці. Крім того, згідно з британським розпорядженням, лише дуже близька рідня воєнно-полоненого може посилати йому пакунки. Французи не видають карток полоненим, що є під їх доглядом, але дозволяють кожному полоненому діставати один пакунок тижнево від тої самої особи. Пакунки для німецьких воєнно-полонених треба висилати до Нюйорського поштового уряду для дальшої пересилки.

Недобре паковання, неточна адреса все ще утруднює працю поштового уряду, як також адреса писана не латинськими літерами, а грецькими, чи кирилівкою. Поштовий уряд вимагає, аби назва країни призначення, округи та пошти були виписані латинкою. Якщо надавець пакунку бажає, може подати також адресу в своїй мові.

Чимало компаній заявляють, що вони можуть доручувати пакунки — через Швецію, Данію та Швайцарію — тим особам, які живуть в тій частині Німеччини, що є під російською окупацією. Одною з найбільш знаних компаній є Central European Rehabilitation Association, 332 West 23rd Street, New York 11, N. Y. Питання митних податків є дуже складним. Пакунки, що висилає організація КАРЕ, незалежно до якої країни, митним податкам не підлягають. Пакунки, що посилаються через пошту як дарунки, до Австрії, Мадярщини, Італії, Голяндії, Британії та Югославії, також мають бути вільними від митних податків. Пакунки-дарунки до американської окупаційної зони Німеччини є звільнені від податків. Що до пакунків-дарунків до британської та французької зони, то ще нема остаточної догоди в справі митних оплат й ті, що дістають пакунки часом платять мито, часом ні, це, як подають донесення, залежить в якому районі які правила діють.

Загальна Рада — ФЛІС.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і від яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

4258. Демчук Володимира з с. Гаї Старобрідські, Броди, від Коваль Миколи.

4259. Тостяк Івана з с. Озимина, Самбір, від Товстяк Василя.

4260. Олешкевич Теодора з с. Грибовичі, Львів, від Пикневич Івана.

4261. До тітки зам. Газда від (дочка сестри тітки Анни) Ярослава і Ігоря Сорочко з Загіря.

4262. Вітюк Андрія з Волині від дочки Копанишин Тетіяни.

4264. Горун Евки від Перун Степана (родж. в Ормрод, Па., 1913 р.).

4265. Герцько Христофана з Київщини від Лерк Ольги.

4266. Масло Івана з с. Кути, Золочів, від Бойчук Ольги (Масло).

4267. Кільчицька Еви (Лужецька) з с. Брониця, Дрогобич, Харів Михайла, Лупак Михайла від Харів Івана.

4268. Бебко Анни, Кілік Федора і Софії з с. Монастирець, Ліско, від Бебко Івана.

4269. Козел Мойсея з Пінська від Михнюк Василя.

4171. Левенець Миколи і Андрія від Левенець Володимира з с. Голешева, Жидачів.

4272. Просимо не дивуватись, що листи, які дістаєте, писані часом в російській, англійській, польській і німецькій мовах, бо з деяких таборів української мови не допускають до переписки з заграницею.

4273. Командант Василя, Канцеляр Григорія і Марії від Командант Павла із Старого Збаража.

4274. Вже від довшого часу завважуємо, що адреси до Европи, а також свої власні, писані невиразно, тому багато листів не доходять. В Европі не всі знають англійську мову і не розбираються добре на адресах в Америці, тому пищіть їх і свої адреси виразно друкованими буквами.

4275. Пукало Марії з с. Ремезівці, Золочів, від Макух Василя.

4276. Зварич з села Довге, Стрий, від Зварич Богдана.

4277. Вуйцік Йосифа і Марії (Найдич) з с. Ліщава Долішна, Перемишль, від Вуйцік Йосифа.

4278. Фаріон Дмитра з села Беневи, Підгайці, від Журавель Ярослава з с. Семиковець.

4279. Перожак Василя, Андрія і Катерини від Перожак Івана.

4280. Семочко Гриця з села Ямниці, Станиславів, від Семочко Миколи.

4281. До рідних і знайомих з с. Іванкова, Борщів, від Гайманович Ярослава.

4282. Тиханський Івана, Петра, Семена і Кузьми з села Лелюхів, Новий Санч, від Тиханський Петра.

4283. Іванцьо Дмитра з села Підгородя, Рогатин, від Холява Володимира.

4284. Дедурко Гавриїла від д-ра Патоля Зенона зі Стрия.

4285. До кревних і знайомих з села Ракова, Самбір, від Вархола Ілька.

4286. Гулій Насторка з села Волшевці, Рогатин, від Небоф Михайла.

4287. Волянська Розалії, дочка Андрія від Головчак Василя.

4288. Черкавський Михайла з с. Сасів, Золочів, від Черкавський Володимира.

4289. Вовк Параньки з села Підмонастерок, Радехів, від Смаль Михайла.

4290. Шинкарук Марії з села Середпільці, Радехів, від Возняк Василя.

4291. Рега Катерини з села Дібще, Бережани, від Грицишин Антона з с. Криве.

4292. а) Губич Василя з с. Східниця, Дрогобич, від Томин Ярослава.

4293. Коцопей Ольги (Савчин) від Савчин Федя з села Татар, Самбір.

4294. Тізінський Федя, Гришко Івана, Дуб Івана і Рузі з с. Татар, Самбір, від Даців Якова.

4295. Ковтало Марії від Меган Миколи з с. Гірча, Любачів.

4296. Данилишин Карольки з села Семиківці, Підгайці, від Веньґер Теодора.

4297. Радомська Розалії з с. Радливочі, Самбір, від Радомський Володимира.

4298. Кіт Івана з с. Сільце, Підгайці, від Шпак Богдана.

4299. Томашевський Михайла з Буковини від Шабатура Михайла.

4300. Рошньовський Павла від Сивий Мирослава зі Станиславова.

4302. Шиманський Івана від о. Шиманський Павла з с. Золавя, Теребовля.

4203. Матвійців Володимира з с. Озірна від Погорілий Івана.

4304. Пласкунь Івана з села Ізби, Горлиці, від Гоць Семена.

4305. Креденс Олекси і Степана від Білоус Володимира.

4306. До кревних і знайомих з Коломиї від Білоскурський Івана.

4307. Волошин Гаврила (Гарагула) від Гарагула Ольги.

4308. Сорока Івана і Йосифа від Сорока Михайла з с. Голучкова, Сянік.

4310. Олексин Гната, Петрас Миколи від Олексин Степана з с. Головчинці, Заліщики.

4311. Самоїл Семена з села Поздяч, Перемишль, від Чіснок Івана.

4313. Бендерека Катерини, Умайло Меланії з с. Бобулинці, Бучач, від Виць Пилипа.

4314. Гавловський Михайла від Качмар Степана.

4315. Виклинець Розалії, Савка Дмитра, Ковбасюк Розалії з с. Середне, Калуш, Пенцак Олеся з с. Дорогів, Станиславів, від Солтис Миколая.

4316. Мельник Степана і Андрія з с. Коршилів, Зборів, від Мельник Богдана і Йосифа з с. Плавуча Велика, Бережани.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в год. 1. пополудні, в парохіяльній галі при Оклей і Райс ул. — Ксеня Плитяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Бр. св. Петра і Павла, від. 383, дає до відома, що річні збори відбудуться 8. грудня у годині 1. попол., на галі парохіяльній, 494 Форд Ст. Комітет просить місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час. — За уряд: П. Мартинюк, предс.; Ю. Кушнір, кас.; І. Грозінський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. грудня. Просимо членів явитися на ці збори і назначити собі день на річні збори. Довгуючих членів взиваємо вирівнати свої вкладки в цім році. — За уряд: А. Янівський, предс.; П. Керик, секр-кас.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, точно в годині 2. пополудні, в Ліберті Галі. Всі члени повинні прийти раз в рік, бо буде вибір уряду на 1947 рік і инші важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — За уряд: Т. Стадник, предс.; І. Хіровський, кас.; І. Пиріг, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів і членинь, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в год. 1:30 пополудні, в галі Укр. Дем. Клюбу, 1376 Грейлінг ул. Просимо явитися на ці збори, бо буде вибір уряду на наступний рік і звіт урядників за 1946 рік та інші важні справи. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої залеглости. — В. Крушельницький, фін. секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — Річні збори Тов. Січ, від. 136, відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 1. пополудні, в парохіяльній галі, 220 Джен стр. Буде звіт секр., касієра і контр. комісії та вибір уряду на 1947. Будемо приймати нових членів до Тов. і У. Н. Союзу. — В. Копко, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Даємо до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 8. грудня в годині 1. попол., в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори і заплатити свої біжучі і залеглі вкладки. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 1:30 пополудні. Взиваємо всіх членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду і контр комісії та вибір уряду на наступний рік. — За уряд: В. Шпика, предс.; А. Бодняк, кас.; Л. Демчук, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. — Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому на Компалей Гіл. Обовязком всіх членів є прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження, як рівнож буде звіт секретаря і касієра та вибір уряду на 1947 рік. — За уряд: Ю. Ясінчук, пр.; П. Тиняк, кас.; Г. Шевчук, рек. секр.; П. Лапчинський, фін. секр.

ПОШУКУЮТЬ

ЛИДИЯ МАЛАЙЧУК, донька Миколая, пошукує **АЛЕКСАНДРА МАЛАЙЧУКА**, народженого в 1875 р. в селі Деревно, повіт Кобрин, Польща, котрий виїхав до Америки в 1905 р.; проживає в Ню Йорку.

LIDJA MALAJCHUK,
UNRRA Team 1048
Aschaffenburgh, Germany.
або O. PELTZ
243 E. 120 St., New York, N. Y.

ДМИТРО БИҐАР

з села Збора, повіт Калуш; шукає за ним його сестри дочка

АННА ФАЛЬКОВСЬКА,

що перебуває тепер у Німеччині. Хто про нього знає, або він сам, хай напише на адресу:

NICHOLAS KUCHNIY
125 Weyl St., Rochester 5, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1493. Молодеча хоробрість.

Заки бандит міг очуняти з наглої переміни, хлопець ударом повалив його до землі.

Зі зловіщим стогоном кинувся бандит на хлопця.

Та саме в цьому менті переможні войовники Кайда вгналися в салю і схопили їх обох.

Відкинувши дивани, якими був обмотаний, Тарзан сказав до Кайда: „Пощади хлопця, він врятував твоє життя!"

Та всетаки Кайд заговорив: „Він один з наших родових ворогів,.. він мусить вмерти".